

משה חיים פלח

- 1..... בגדרי הלך אחר הרוב וביטול ברוב
- 3..... בגדר מצות קריאת המגילה
- 5..... בגדר חיוב קטנים בשמיעת המגילה ובדין אי קטן מוציא אשה
- 8..... בגדר דינא דפרוז בן יומו קרוי פרוז
- 10..... בגדר טומאת זב בב' וג' ראיות
- 13..... בגדר טומאת זב הסותר למפרע

בגדרי הלך אחר הרוב וביטול ברוב

הכי רובא עדיף כו' תנן ניפול הנמלא בתוך חמשים אמה הרי הוא של צעל השוּבך ואף על גב דאיכא אחרינא דנפיש מינייה דליכא כו', ומצואר דניפול הנמלא בין צ' שוּבכות אזלינן בתר רובא, והרי השתא הנשארים בשוּבך אינן בכלל הספק, אלא ע"כ דלענין הלך אחר הרוב אף מי שאינו בכלל הספק מצטרף, ואע"ג דלענין ציעול ברוב תנן בתרומות (פ"ד מ"ח) רבי יחושע אומר תאנים שחורות מעלות את הלצנות לצנות מעלות את השחורות עגולי דצלה הגדולים מעלים את הקטנים והקטנים מעלין את הגדולים העגולים מעלין את המלצנים והמלצנים מעלין את העגולים רבי אליעזר אומר ורבי עקיבא אומר צידוע מה נפלה אין מעלות זו את זו וכשאינו ידוע מה נפלה מעלות זו את זו, וק"ל כר"ע אלמא אין מצטרף אלא מה שצכלל הספק, ק"ל דציעול ברוב שאני.

א"ר יוסי מעשה צתינוקת שירדה למלאות מים מן העין ונאנסה אמר רבי יוחנן בן נורי אם רוב אנשי העיר משיאין לכהונה הרי זו תינשא לכהונה, והנה יעוין צחידושי הגרע"א דעמד וז"ל קשה לי הא אם יש עשרים וא' כשרים ועשרים נכרים מ"מ אם הכהן שצא לנושאה יודע צעלמו שהוא לא היה הצועל וא"כ לגבי ידידה הוי מחלה כשרים ומחלה פסולים ואסורה ליה, ותיריך הגרע"א וז"ל ולריך לומר דצאמת אם רוב אנשי העיר היינו מצלעדי זה הצא לנושאה.

אולם יש שדנו לומר דאף הכך דידעינן דאינן בכלל הספק מצטרפין לרוב, ולמדו כן מהביא דפרק לא יחפור (ג"ג) ניפול הנמלא כו' בין שני שוּבכות קרוב לזה שלו קרוב לזה שלו מחלה על מחלה שניהם יחלוקו, אמר רבי חיינא רוב וקרוב הולכין אחר הרוב ואף על גב דרובא דאורייתא וקרובא דאורייתא אפילו

וכן גבי זיטול צרוז, נראה פשוט לכאורה מסביר דאין מטערפין אלא הכך דהן בכלל הספק, לא מיבעיא אי נימא דגדר זיטול צרוז יסודו מדין הלך אחר הצרוז, ומכאן זה הוא דחייל דין זיטול וכדלדידו האחרון, אלא אף אי נימא דיסוד דין זיטול צרוז אינו כלל משום הלך אחר הצרוז, אלא דהמיעוט בטל צמיטוטו, מ"מ צפשוטו ל"ש דין זיטול צרוז אלא צתערובת, והיכא דהמיעוט ניכר אינו בכלל הצתערובת, ואינו בטל צמיטוטו.

ונראה דפלוגתא דתנאי צתרומות התם, דסבר רבי יהושע דאף שחורות מעלות את הלצנות היינו דוקא לענין דין זיטול צרוז דתרומה, דנתחדש דצעינן התם אחד ומאה ולא סגי צרוז [וצפשוטו הוי מדרבנן] צזה סבר רבי יהושע דאף מה דאינו בכלל הספק מטערף, אך צדין זיטול צרוז צעלמא מודה דאין מטערף אלא מה דצכלל הספק.

אולם כבר עמדו דלכא' ודאי אינו כן, וציאור הדברים הוא, דלעולם כללל דרוז הוא דאזלינן צתר רוז הצדדים צצספק [וכן צצ' צדדים שאינן שקולין, יתכן דאיכא דין רוז למיזל צתר הצד הנוטה יותר שכן הוא, וצפשוטו זהו גדר רוזא דליתיה קמן, דהספק צצבר עלמו, אלא דאין הצדדין שקולין] וצניפול נמלא היכא צצשובך דראובן איכא כ' גוזלות וצשובך דשמעון איכא ל' גוזלות, השתא אית לן נ' צדדים גבי ניפול זה, כ' צדדים דהוא משובך דראובן, ול' צדדים דהוא משובך דשמעון, דהרי מספקא לן על ניפול זה שמא הוא כל אחד ואחד מן הגוזלות שהיו צשובך, ולהכי איכא דין למיזל צתר רוזא, אך היכא צצשובך דראובן איכא כ' גוזלות לצניס, וצשובך דשמעון איכא כ' גוזלות שחורין וי' לצניס, והניפול הנמלא לצן הוא, צזה הרי לית לן אלא ל' צדדים צהך ספק, כ' צדדים דהוא מהנך דהיו צשובך דראובן, וי' צדדים דהוא מהנך דהיו צשובך דשמעון, וצכה"ג אדרבה מדין רוז שדינן ליה צתר הכך דשמעון.

בגדר מצות קריאת המגילה

הנס, אינו אלא צדין פירסומי ניסא ולא צדין קריאה ע"כ.

אולם משמיה דבגרי"ז מעו דהוכיח דקריאת המגילה אינה צתורת קריאת כתובים, מהא דאס קרא רובה מתוך הכתב ומיעוטה צעל פה ילא (יה ט) נויש שדנו לדחות דמהני מדין רובו ככולו, והא דצקריאת התורה לא מהני רוב, משום דל"ש רובו ככולו אלא דצבר מסוים, וכגון קריאת המגילה דחויב לקרותה כולה, אך צקריאת התורה הרי ליכא דין קריאת כולה, ואף דאיכא שיעור י' פסוקים אי"ז דבר מסוים ול"ש צזה רובו ככולון.

והדברים מתאימים עם מה שהאריך צחידושי מרן ר"ז הלוי (פ"ג מה"י מגילה) להוכיח דלענין ללאת י"ח מגילה, אין צריך כלל שתהא כתובה כהלכות כתבי הקודש, ואף צגוונא דלית צה דין כתבי הקודש צקדושתה וכתובתה, מ"מ אין זה ענין כלל לדין כתיבת מגילה הנאמר ללאת צה ידי חובתה, ורחיב מדצעינן למילף דנכתבת על הספר וצדיו מגזירה שוב דכתיבה כתיבה. וצמגילה (ז ט) אמר שמואל דמגילה לא ניתנה להכתב ואינה מטמאה את הידים וע"ש צתום, אך הריעצ"א כתב דה"ק שלא ניתנה ליכתב צכלל ספרי הקדש עד שתהא כמותה לעמא את הידים, אבל מ"מ ניתנה ליכתב שלא תהא על פה והקוראה על פה לא ילא ע"ש. וצזה יישב קושיית התום (ה ט) אמאי מגילה הכתובה גיפטית אין מטמאה את הידים אף דכשרה לקרות צה, דצחמת אין צה כלל דין

בגמ' (יה ט) הלועז ששמע אשורית ילא והא לא ידע מאי קאמרי כו' אלא מלות קריאה ופרסומי ניסא, ומצארים צזה דתרי דיני איכא צמקרא מגילה, דהנה דעת הצב"ג (כו' צתום' ד' א וצרה') דנשים אין מוליאות את האנשים ידי חובה, לפי שאין חייבות אלא צשמיעה ולא צקריאה, ולקמן (יע ט) תנן הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שועה וקטן, וצגמ' מצואר דהאי חרש היינו מדבר ואינו שומע, ותלינן ליה צפלוגתא דהקורא את שמע ולא השמיע לאזניו, והנה לענין ק"ש ק"ל דינא ידי חובתה, אך הרי"ף והרא"ש העתיקו מתני' דהכא צסתמא, וכן צדברי הרמצ"ס (פ"א ממגילה ט"ז) איכא נוסחאות דהשומע מן החרש לא ילא ידי חובתה, וכתב הכס"מ, דסברי הרי"ף והרמצ"ס, דכיון דלענין ק"ש סתם מתני' דינא ידי חובתה, ולענין מגילה סתם מתני' דלא ילא ידי חובתה, ש"מ דמקרא מגילה שאני וצזה צעינן להשמיע לאזניו לעיכובא, ועטמא דמילתא כתב הכס"מ משום פרסומי ניסא, וכל שלא השמיע לאזניו ליכא פרסומי ניסא יעו"ש.

ומבארים צזה, דמלצד חויב קריאת המגילה, איכא חויב צפנ"ע דשמיעת המגילה, וגדר חויב הקריאה, היינו צתורת קריאת כתובים, ומכ"ע מצרכין על מקרא מגילה, וכדין קורא צשאר מגילות דמצרך על מקרא מגילה (מס' סופרים רפ"ד) וחויב השמיעה הוא מדין פרסומי ניסא, וע"ז מצרכין שטעה ניסים, ונשים דחויבן משום דאף הן היו צאותה

הקריאה הוי פרסום הנם לאחרים [ולרצ אסי
 (כ ה) קריאת המגילה אף בזמנה אינה אלא
 בעשרה, ודעת הרי"ף והרמב"ן ודעמייהו
 דהוי לעיכובא, ומשום פירסומי ניסאן ואילו
 בשמיעה הוי פרסום הנם לעלמו, וע"ז הוא
 דנתקנו צ' הצרכות דעל מקרא מגילה וצרכת
 שעשה ניסים, וכמו גבי חנוכה. וזהו דאמרינן
 בגמ' אלא מלאת קריאה ופרסומי ניסא.

שו"ר צראצ"ה (הל' מגילה סי' תקסט) שהביא
 דברי הבה"ג דאין נשים חייבות אלא
 בשמיעת מגילה ומה"ע אין מויליאות את
 האנשים ידי חובתן, וסיים וז"ל והא דאמרינן
 בצמח מדליקין (כג ה) אשה ודאי מדלקת
 דאריצ"ל נשים חייבות צנר חנוכה, דדקתי
 בהלכות גדולות ולא פירש צה מידו, ולא ידענא
 אי בחדא מחתא איכא לפרושי אי לא, וכן נשים
 חייבות צד' כוסות, ומיהו לעלמן דבר פשוט
 דמלו למיקרי ומלו להדליק עכ"ל, ויעוין
 צמחירי (שצח טז) דהביא צסס קלת מפרשים
 דסצירא לכו כן, דאין אשה מויליאה את האיש
 צנר חנוכה.

כתבי הקודש, אלא דין מגילה לחוד, יעו"ש
 צאורק. ולפ"ז אכן מוכרח דקריאת המגילה
 אינה כלל בתורת קריאת כתובים, אך לריך
 לצאר לפ"ז גדר הכך תרי דיני דאיכא צמגילה,
 חיוב קריאה וחיוצ שמיעה.

ויחבן לצאר, דהנה בשצת (כג ה) גבי נר חנוכה
 איתא יום ראשון הרואה מצרך צ'
 ומדליק מצרך ג' מכאן ואילך מדליק מצרך צ'
 ורואה מצרך אחת, ודעת המרדכי (שס סי' רסו)
 דאף היכא דמדליקין עליו צתוך ביתו, איכא
 חיוב לראות הנרות ולצרך צרכת שעשה ניסים,
 ונראה דצכלל חיוב פרסומי ניסא איכא תרתו,
 חדא לפרסם הנם לאחרים, והצ' לפרסם הנם
 לעלמו, ופרסום הנם לאחרים נעשה ע"י
 הדלקה, ודין זה מתקיים אף צמדליקין עליו
 צתוך ציתו, אך מלצד זה איכא חיוב לפרסם
 הנם לעלמו, וד"ז נעשה ע"י ראיית הנרות, ועל
 זה תיקנו צרכת שעשה ניסים.

וה"נ יש לצאר לענין מקרא מגילה, דחייבו
 לפרסם הנם לאחרים ולעלמו, וצמעשה

בגדר חיוב קטנים בשמיעת המגילה

ובדין אי קטן מוציא אשה

לבו כחדא עכ"ל, והוצא בקילור צמרדכי (רי"ש מגילה רמז השעט). ואם נימא דאין הקטנים מחוייבים כלל אף בשמיעה, אלא החיוב אינו אלא על הגדול להוליאן, לכאורה אין צוה עעם שיוכלו להוליא את הנשים, המחוייבות בעלמאן בשמיעה.

ויעוץ צביאור הלכה (רי"ם תרפ"ט) שנסתפק האם קטן שילא כבר ידי חובתו מוליא לאשה, או דילמא לאו בני ערבות ניכוו ול"ש צוה אע"פ שילא מוליא יעו"ש, ומצוהר לכאורה דנקט בפשיטות דקטן [שעדיין לא ילא ידי חובתו] מוליא אשה, ואילו צמשי"צ (שם סק"ו) פסק דקטן אינו מוליא ידי חובה את הגדול ומשום דלא אחי תרי דרבנן ומפיק תרי דרבנן, וכבר תמכו צוה. ולכאורה ס"ל לחלק בין גדול איש דמחויב אף בקריאה, דאין הקטן מוליאו, לבין אשה דאין מחוייבת אלא בשמיעה, אלא דל"צ דלכאורה הקטן עלמא דלאי אינו מחויב וכנ"ל.

ונראה דהנה קי"ל (גיטין מה ב) דקטן פסול לכתיבת תפילין משום דלאו בר קשירה הוא, אך כשר לשמיעה (חולין יב ב) דמיקרי בר צביחה, וצוהר הש"ך (סי' א סק"ג) הואיל ואסור

התוס' בערכין (ג ה) הביאו צ"ס הצ"ג נשים וקטנים פטורין ממקרא מגילה אך חייבין בשמיעה משום דהכל היו צאותו הנם וכדאמרין בירושלמי ר' יבושע הוה מכנס כל אנשי ביתו וקורא לפניהם יעו"ש, וצכתבי הגרי"ז שם תמה דהתינה נשים אפשר לחייבין מכה דאף הן היו צאותו הנם, אך היאך אפשר לחייב קטנים מהאי עעמא, והא לא בני חיובא ניכוו (ויעו"ש בר"ן ו ב מדפ"ר).

ותירץ הגרי"ז, דהך חיוב שמיעה היינו חיוב על הגדולים להשמיע לפנייהם את המגילה, אלא דנשים דבני חיובא ניכוו ממילא מתחייבות אף לשמוע, אך בקטנים דל"ש צוה חיוב לשמוע, ע"כ אין החיוב אלא על הגדול שזריך להשמיע לפנייהם, יעו"ש.

אולם הנה הראצ"ה (מגילה סי' תקסט) כתב כדברי הצ"ג דנשים אין מחויבות אלא בשמיעה, ולאחר מכן כתב וז"ל ומספקא לי אי קטן מלי לאפוקי נשים אי נשים לקטן כו' דשמא אע"ג דתרווייהו פטירי וחייבים צמשמע מגילה דילמא אין חייבין צוה כדאמרין בריש פרק מי שהחשיך (שבת קג א) גבי חש"י היינו מיינייהו עדיף אע"ג דצכל דוכתא כויל

* **מיהו** צאמת מהכך ראשונים (תוס' יע ב דעמייח) דנקטו דעעמא דאין קטן מוליא את הגדול דרבנן משום דלא אחי תרי דרבנן ומפיק חד דרבנן, משמע לכא' דחיוב חינוך הוא על הקטן עלמא, ושייך חיוב דרבנן אף בקטן, ודלא כהרמב"ן (צמלחמות פ"ג דברכות) ודעמיה דכתבו בעעם משום דחיוב חינוך אינו אלא על האב, ולכאורה להכך ראשונים דשייך חיוב דרבנן אף בקטן, יש ליישב עיקר קושית הגרי"ז ע"ד הצ"ג, דצמקוס דשייך עעמא דאף הן היו צאותו הנם, מחויב הקטן עלמא מה"ע ואף צלא דין חינוך, ולפ"ז ניחא דכיון דמחויב בעלמא בשמיעה, י"ל דמפיק ידי חובה אף לנשים, אלא דמה דמחויב אף בקריאה אינו אלא מדין חינוך והא הוי תרי דרבנן, ולהכי לגדול אינו מוליא.

מוזכר ומלווה צפועל [ולפ"ז היה ניחא הא דקטן מיקרי בר זביחה, דבאמת איתיב גס במלוות שחיטה, דגס התם יסוד המלוה היא התולאה, ולא עלם המעשה].

והנה בגדר דין שמיטה בקריאת המגילה משום דאף הן היו באותו הנס, ידוע לבאר בזב דיסודו משום פרסומי ניסא, דמה שהיו באותו הנס מחייבין בקיום פרסומי ניסא, וזה נעשה ע"י השמיטה.

ולבאורה יש לעיין מאי מהני עעמא דאף הן היו באותו הנס לחייב נשים במלות עשה שהזמן גרמא, והרי בכל המלוות נמי לא חסרה עיקר סיבת החיוב, אלא דאיכא פטור דמ"ע שהזמן גרמא, ומה בכך דאף הן היו באותו הנס [ולרש"ז דהעטם משום דעיקר הנס נעשה ע"י אשה ניחא, אך לש"ר קשה] ונראה דיסוד הדין דכיון דאף הן היו באותו הנס, איכא חיוב פרסומי ניסא, ויש לומר דחיוב פרסומי ניסא יסודו אינו בעלם המעשה, אלא בתולאה, צמה שמתפרסם הנס אלל השומע, ויש לומר דבמלוות דעיקרן התולאה ולא בעלם המעשה, ל"ש פטורא דמ"ע שהז"ג, אלא רק במלוות שבמעשה. ובקידושין (כ"ט א) ילפי' מקרא ד"אותו" ולא אותה דנשים פטורות ממילה, ותמהו תוס' דתיפול"ל דהוי מלות עשה שהזמן גרמא, ולמשכ"ת יתכן דיש לומר, דמילה שאני דיסוד המלוה בתולאה שיבא מהול [וע' שו"ת מהר"ח אור"ז (סי' יא) ויל"ד].

ונמצא בגדר החיוב אינו בעלם המעשה אלא יסודו התולאה, צמה שמתפרסם הנס אלל השומע, ומעתה נראה דאה"נ אף לבז"ג

לו לאכול בלא שחיטה, וביארו האחרו' דכוונתו משום איסור ספייה [ומחודש קלת, גדר בר זביחה תלוי במוזכר על איסור נזילה ולא במלוה צדין שחיטה] והיינו כדרך דאיסור ספייה אין גדרו משום חינוך אלא משום דסיבת האיסור קיימת בקטן [יעוין ברש"ז"א ובריע"ז"א (נדב ס"ג) דלבאורה נחלקו בזה, דעת הרש"ז"א דשייך איסור ספייה צמת דומיא דקטן, ומבואר דיסוד הדין משום דסיבת האיסור שייכא ציה ורק דהגברא אינו מוזכר ולהכי אחרים מוזכרין עליו שלא לספות לו האיסור צידים, וכן מה"ע איכא מ"ד דקטן אוכל נזילות צ"ד מלווין להפרישו, והריע"ז"א שס פליג דל"ש דין ספייה אלא בקטן דאתי לכלל מלוות ואנו מחוייבים לחנכס ולגדלם במלוות משא"כ צמת יעו"ש]. ויעוין בקוב"ע (סי' ע"ב) שביאר דוקא באיסורין איכא סיבת האיסור אף בקטן, משא"כ במלוות עשה ולהכי חיוב חינוך אינו אלא מדרבנן ובאציו דוקא, ויעוין מג"א (סי' תרע"ו סק"ג) דליכא ספייה במלוות עשה יעו"ש, והיינו דבמלוות עשה כל דליכא גברא שראוי ללוותו ל"ש כלל המלוה, ואף סיבת הדין ליכא.

ונראה דיש לדון לחלק בין מלוות שיסודן עלם המעשה כתפילין ומלה וכיו"צ למלוות שיסודן התולאה, וכגון מילה, דכה דאמרין דבקטן ליתא כלל לסיבת המלוה, הינו דוקא במלוה שיסודה עלם המעשה, דכיון דל"ש ללוותו לעשות, ליכא מלוה כלל, משא"כ במלוות שיסודן התולאה, כגון מילה, איכא מלוה אף בקטן [והרי חיוב האב למול את בנו, י"א דעיקר המלוה על הבן אלא דמוטל על האב לקיים את חיוב הבן] ואף דאין הקטן

ממילא ליכא צבו גס דין קיום מלוא כלל כו' יעו"ש, ונתבאר צבו עוד במקו"א (צעינן עד"ת בקטן).

[ולכאורה] היה מקום עוד לדון, כיוון דצנשים וקטנים אין המלוא בקריאה אלל צשמיעה, ל"ש כלל דינא דכל שאינו מחויב בדבר אינו מוליא את אחרים ידי חובתו, וכן יל"ד ללא צעינן כוונת משמיע, כיון דאין המלוא אלל צשמיעה, אולם הנה לענין תקיעת שופר נמי דעת כמה ראשונים דהמלוא אינה אלל צשמיעה ואלעפ"כ צעינן שיבא התוקע בר חיובא וכוונת משמיע, ונתבאר במקו"א דיסוד הדין צבו, כיוון דהתוקע הוא דעמיד את שמיעת השומע [ומלד השומע גופיה הוי מידי דממילא] צעינן דיבא בר חיובא, דמלי לאשוויי לשמיעת השומע כמעשה מלוא, וכן מה"ע צעינן כוונת משמיע, ויש לדון דהיינו דוקא צמלות שמיעת קול שופר, דהמלוא צעלם השמיעה, אך צמגילה דיסוד הדין שמיעה הוא צתולאה, ומחמת הפרסומי ניסא דאית צבו, לכאורה היה מקום לדון מסבא דלא צעינן כלל קריאת בר חיובא וכוונת משמיע, וכמו שזידדו האחרו' דצמלות דיסודן התולאה ליכא דין דמלות לריכות כוונה, אולם צפשוטו ודאי אינו כן, ואף צנשים צעינן שישמטו קריאת בר חיובא].

והראצ"ה אין הקטן מלואו צפועל לשמוע מגילה, אלל דאיכא לסיבת החיוב, דלרריך שיבא אללו פרסום הנס ע"י שמיעה [דומיא דמילה, דאינו מלואו אף דנדרש דתקיים צו מלות מילה] ולהכי דן הראצ"ה דיוכל להוליא נשים י"ת, דהרי יסוד הדין דכל שאינו מחויב בדבר אינו מוליא את אחרים ידי חובתו, משום דכל שאינו מחויב לית לזה שם מעשה מלוא, אך הכא כיון דסיבת החיוב אית ליה, אלל דהגבא אינו מלואו צפועל, צבו ליכא חסרון, דהרי ודאי אית לזה שם מעשה מלוא, ולהכי יכול להוליא נשים.

ויעוין בחידושי רבינו חיים הלוי (פ"ה מקרבן פסח) שכתב צתו"ד וז"ל דגס צדין קיום המלוא חלוק מלוא מפסח, דצפסח עיקר המלוא חלה על החפלא של מעשה המלוא, שהוא הקרבת הקרבן שעולה לו, דצבו שהקרבת עולה לשם צעליו הוי קיום המלוא שצו ממילא, וצכה"ג דקיום המלוא נעשית ממילא, שצו דהר דינא דחייל דין קיום המלוא גס צחרש שועה וקטן, כיון דמעיקר הדינים לא הופקעו, משא"כ צמלות אכילת מלוא, דצעלם מעשה המלוא דהוא אכילת המלוא ליכא שום חלות דין על החפלא, ורק דחובתו צהמלוא היא דמשויה ליה לקיום מלוא, וע"כ שפיר אמרינן דצחרש שועה וקטן דלאו צני חיובא ניכחו

ב וביירושלמי (פ"ג דמגילה וכו' צראשונים שם) דהיודע לעז ויודע אשורית, אינו מוליא לאחרים שאין יודעין אלל לעז, משום דכל שאינו מחויב בדבר אינו מוליא אחרים ידי חובתו, והרי התם מחויב הוא צמקרא מגילה, אלל כיוון דאיכו אינו ראוי ללאת י"ח צבו, לא חשיב מעשה מלוא כלפיו.

בגדר דינא דפרוז בן יומו קרוי פרוז

מקרא דסגי ציוס אחד, ופרוז בן יומו קרוי פרוז ומוקף בן יומו קרוי מוקף.

ויתכן לבאר בגדר הדברים, דהנה צעיקר החילוק בין פרוזים למוקפין, האריך הרמב"ן בריש מכילתין לבאר דעיקר הנס היו צפרזים דהיו צסכנה גדולה לפי שלא היו מוקפין חומה, וכשנורח אשורוש להשמיד להרוג ולאבד היו הפרזים והעיירות שאין להם חומה סביב צספק וסכנה גדולה שלא יעלו עליהם אויבים יותר מן המוקפין, וכשנעשה הנס עשו כולם יוס נוח ומשתה ושמה, ולאחר מיכן צשנים הצאות עמדו פרוזים ונהגו מעלמן לעשות יוס ארבעה עשר שמחה ומשתה ויוס עוצ, אבל מוקפין לא עשו כלום לפי שהיה הנס גדול צפרזים והיה עליהם הסכנה יותר כדפרישית, וזכו שכתוב על כן היהודים הפרזים היושבים צערי הפרוזת עושים את יוס י"ד לחודש אדר שמחה ומשתה ולא הוזכרו כאן מוקפין כלל, אלא שאחר זמן לאחר שהאיר הקדוש צרוך הוא עיניהם ומלאו סמך מן התורה, עמדו מרדכי וצית דינו וראו דצריהם של פרוזים שראוי הנס הזה לעשות לו זכר לדורות וקצעו אותו על כל ישראל שכולן היו צספק, וראוי להקדים פרוזים למוקפים מפני שהיה ניסם גדול ושהם התחילו צמלוח תחלה לעשות להם לצדס יוס עוצ, לפיכך קצעו יוס עוצ של פרוזים ציומן ושיהא מיוחד להם, ושל מוקפים קצעו ציוס נוח של שושן ויעיון צגמ' (ב) דמספקא לן גבי עצריא דימה חומתה, מאי פרוזים ומאי מוקפין דכתיבי גבי מקרא מגילה משום דהני מיגלו והני לא מיגלו והא

בן עיר שהלך לכרך וצן כרך שהלך לעיר אם עתיד לחזור למקומו קורא כמקומו ואם לאו קורא עמה, אמר רבא לא שנו אלא שעתיד לחזור צלילי ארבעה עשר אבל אין עתיד לחזור צלילי ארבעה עשר קורא עמה, אמר רבא מנא חמינא לה דכתיב על כן היהודים הפרזים הישבים צערי הפרוזת מכדי כתיב היהודים הפרזים, למה לי למיכתב היושבים צערי הפרוזת הא קמשמע לן דפרוז בן יומו נקרא פרוז, אשכתן פרוז מוקף מנא לן סברא הוא מדפרוז בן יומו קרוי פרוז מוקף בן יומו קרוי מוקף.

והנה צצבא צתרא צפרק השותפין (ז) תנן כופין אותו לצנות צית שער ודלת לחר צבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל החלרות ראויות לצית שער כופין אותו לצנות לעיר חומה ודלתים וצריח רש"ג אומר לא כל העיירות ראויות לחומה כמה יהא צעיר ויהא כאנשי העיר י"צ חדש, ופרכי' צגמ' (ח) ורמינבי החמרת והגמלת העוצרת ממקום למקום ולנה צתוכה והודחה עמהן הן צסקילה וממונן פלט ואם נשתהו שם שלשים יוס הן צסיוף וממונן אבד, אמר רבא לא קשיא הא לצני מתא הא ליתובי מתא, כדתניא המודר הנאה מאנשי העיר כל שנשתהו שם שנים עשר חדש אסור ליהנות ממנו פחות מכאן מותר מיושבי העיר כל שנשתהו שם שלשים יוס אסור ליהנות ממנו פחות מכאן מותר ליהנות ממנו.

ומבואר דלשאר מילי לא מיקרי יושב העיר אלא צשלושים יוס, אלא דככא ילפי

סגי ציוס אחד, דמ"מ הרי הוא "מוקף חומה" או "פרוז" ואינו מוקף חומה, וכן אי אזלינן בתר טעמא, הרי תלי במקום המלאו צזמן הנס ולא צעיקר דירתו [ויתכן דעיקר הילפותא דמאחר דכתיב נמי "היושבים בערי הפרזות" שוב תיבת "הפרזים" מיותרת, ומהא ילפי' דסגי צמה דהוי פרזי, ואף אי אינו "יושב בערי הפרזות"].

נמי מיגליא או דלמא משום דהני מיגנו והני לא מיגנו והא נמי מיגניא].

ומעתה יש לבאר, דהא דבעין שלושים יום היינו דוקא למיכווי בכלל יושבי העיר, דרק ע"י ישיבה בקביעות חשיב בכלל "יושבי העיר", אך לענין שם "פרוז" ושם "מוקף" לא בעינן כלל דיכא מיושבי העיר, אלא דיחול עליו שם "פרוז" או "מוקף", וילפי' מקרא דלזה

בגדר טומאת זב בב' וג' ראיות

דרשצ"ג, וכתבו דלאו דוקא אי אפשר אלא כלומר קרוז לודאי ע"ש, וה"נ יש לפרש הכא דלאו ודאי הוא.

והנה צעיקר דין זיבה, מצואר צצ"ק (כד א) דיסודו מדין חזקה, דכיון דראה צ' וג' ראיות הוחזק ציזבה, ואמר' דלאו מקרה הוא, ומדמי בגמ' לשור המועד, וילפי' חכמים ממזבח דמעמאה צג' ימים דוקא ולא צג' ראיות ציוס אחד, דכ"ה שור המועד אינו נעשה מועד אלא צג' ימים ולא צג' נגיחות, ור"מ שם פליג דשאני צגי זצה דכתיב קרא, וצתוס' שם תמחו דאדרבה נילף מהתם, ותי' דסצר ר"מ דגלי קרא דדין זצה לאו משום חזקה הוא, דנעשית מוחזקת ציזבה, אלא דגזירת הכתוב הוא דצשלשה ימים היא זצה ואפילו יצא אליהו ויאמר ודאי לא תראה עוד, והנה חכמים ודאי פליגי וסצרי דהוי מדין חזקה, ואף לר"מ דפליג לידדו האחרו' דהיינו דוקא צצבה, דמיעמאה אף צאונס, אך צצ דאינו מיעמא צאונס, ודאי דהוי מדין חזקה [ובהרי צ מיעמא אף צג' ראיות ציוס אחד].

ונראה פשוט דכ"ה דין ספירת ז' נקיים יסודה להחזיקו צבערה ושפסק מן הזיבות, וכעין דין חזרה דשור המועד [ויעוין ל' הגמ' (צבחים כג א) הן מלינו צצו וצצה ושומרת יום כנגד יום שכן צחזקת עברה כו' וע"ש צרש"י שפסקו והתחילו למנות ימי סיפורן ומנו ד' או ה' ימים ואם ראו סתרו כל מניינס כו'].

תנן (ה א) אין צין זצ הרואה צ' ראיות לרואה שלש אלא קרצן, וצגמ' מנה"מ דת"ר רבי סימאי אומר מנה הכתוב שנים וקראו עמא שלש וקראו עמא הא כילד שתיס לעומאה ושלש לקרצן כו', והנה צפ"ק דצבים (מ"צ) תנן הרואה קרי ציוס השלישי לספירת זצו צ"ש אומרים סותר שני ימים שלפניו וצ"ה אומרים לא סתר אלא יומו כו' ומודיס צרואה צרציעי שלא סתר אלא יומו צראה קרי אצל אם ראה זצ אפילו יוס שציעי סתר שלפניו.

והנה צעעמא דקרי אינו סותר אלא יוס אחד, מצואר צנדה (כג א) דהוא משום דא"א לו צלא לחלוחי זיבה, וילפי' מקרא דאינה סותרת אלא יוס אחד יעו"ש, וצעעמא דצ"ש דצתוך ג' ימים ראשונים סותר הכל, ציאר הרמצ"ס צפיה"מ (צבים עג) דכיון דלא פירש מן הזיבות ג' ימים עהורים שהם מנין הימים אשר על ידן נעשה זצ גמור, אין אותן הימים נחשבים לו, אלא אפילו שכצת זרע מפילה אותם יעו"ש, וצציאר הגר"א (י"ד ס"ו ק"ו סקכ"ח) כתצ העטס משום דצג' ימים ראשונים אכתי לא ילא מחזקתו וצכה"ג חיישינן לחלוחי זיבה מספיקא יעו"ש.

ונראה צציארור הדצרים, דהנה לשון הגמ' (דה"ע עג) דא"א לשכצת זרע צלא לחלוחי זיבה, אך יעוין צגמ' (דה"ע ג) היה מתעטף צעליתו ועהרות ועומאות צלדו ספק נגע ספק לא נגע עהור ואם אי אפשר אלא א"כ נגע עמא, רשצ"ג אומר אומרים לו שנה ושונה אמרו לו אין שונין צבערות, ותמחו תוס' דכיון דא"א שלא נגע פשיטא דעמא ועוד מ"ט

ו"צ חדש דהיינו שנה ואכמ"ל אך צראה קרי דאינו אלא ספק זיבה, כיון דכבר הוחזק צעברה, אינו סותר מניינו.

והנה בנדה (סח ז) תנן הזב והזבה שצדקו עלמנן זיוס ראשון ומלאו עכור וזיוס השביעי ומלאו עכור ושאר ימים שבינתיים לא צדקו, רבי אליעזר אומר הרי הן בחזקת עברה, רבי יהושע אומר אין להם אלא יום ראשון ויום שביעי בלבד, רבי עקיבא אומר אין להם אלא יום שביעי בלבד, ומבואר דסובר רבי יהושע דצכה"ג עולין לו לז' ימים ואף דאינן רלופין, ובגמ' תניא אמר לו רבי אליעזר לרבי יהושע לדברך אתה מונה סירוגין והתורה אמרה אחר תעבר אחר אחד לכולן, אמר לו רבי יהושע אי אתה מודה בזב שראה קרי שמונה בסירוגין כו', ולמשנ"ת יש לבאר דרבי רבי יהושע, דהנך ימים שצדק ומלא עכור, כיון דודאי לא ראה צהן זיבה, מלערפין להחזיקו צעברה, ושאר הימים דלא צדק צהן והו ספק, נהי דאין מלערפין להחזיקו צעברה, דשמא צאמת ראה צהן זיבה, אך מ"מ אין סותרין, כיון דלא ודאי ראה צהן, ולא צעלה חזקתו, וזהו דדימה רבי יהושע לזב שראה קרי, דהתם נמי הוי ספק זיבה, דשמא פתיכי זיה לחלואי זיבה, והא דממעטין מקרא דצעינן אחר אחד לכולן, אינו אלא דלא ראה זיבה בינתיים, דצכה"ג ודאי אין מלערפין עוד הימים הראשונים להחזיקו צעברה, וככל חזקה [כשור המועד וכיו"צ].

ולבאורה יש מקום להקשות, כיון דא"א לשכבת זרע בלא לחלואי זיבה, אמאי לא מהכי אף לענין להלטרף לג' ראיות,

ומעתה יש לבאר הא דקרי סותר יום אחד, דהיינו שאינו עולה למנין הימים הנקיים, אך כמו כן אינו סותר מה שמנה, דהרי נתבאר דקרי הוי ספק זיבה, דלפטר דפתיכי זיה לחלואי זיבה, ומעתה לענין לעלות דצעינן להחזיקו צעברה, צעינן עברה ודאית, וכיון דמספקא לן שמא ראה זיוס זה, אין יום זה מועיל להחזיקו צעברה, אך לענין לסתור מה שמנה הוי איפכא, דרק אם ראה זיבה ודאית, צעל מה שהוחזק צעברה ע"י הימים הנקיים שעברו עליו, אך צראה קרי דאינו אלא ספק, אינו סותר.

ומעתה יש לבאר טעמא דצ"ש, דצברי דכשם דלבעשות זב הוי זג' פעמים, דע"ז נעשה מוחזק בזיבה, וככל דין חזקה דהוי זג' פעמים [ואף לרבי דחזקה צב' פעמים איכא דוכתי דמודה דהוי זג' פעמים (ע' יצמות סה א וצחוס' שס, וע' נדה סג ז וצחוס' סט)] ה"ג לעקור הזיבה צעינן ג' פעמים שלא ראה זיבה, וזוה ודאי תלי זימים, דרק ג' ימים שלא ראה זיבה חשיבי ג' פעמים להחזיקו צעברה [וכדאשכחן כע"ז כשור המועד (צ"ק נד ה) דסבר רבי שמעון דנעשה מועד זג' נגיחות ואפי' זיוס אחד, ואינו חוזר לתמותו אלא זג' ימים שלא נגח]. ולהכי בחוך ג' ימים אפילו ראה קרי דהיינו ספק זיבה, הרי זה סותר, דכיון דאכתי מוחזק בזיבה, מכח הכ חזקה גופא תלינן דאף צראיית הקרי פתיכי לחלואי זיבה, ורק לאחר ג' ימים דצאמת כבר הוחזק צעברה, אלא דכל שחזר ראה זיבה בחוך ז' ימים, אכתי תלינן ליה צהמשך זיבה קמייחא ולהכי סותר מניינו [דחזקה גמורה לא הויא הכא אלא בשבוע שלם, ומאינו עוד דין חזקה בל' יום דהיינו חדש

אינו מפסיק, ועמא בתורת ודאי יעו"ש,
 ומתבאר להג"ל, דהכא הרי איכא ג' ראיות
 בתוך ג' ימים, אלא דהיכא דאיכא ודאי יום
 עכור, ה"ז מגרע את החזקה וסותר מניינו
 לעומאה, אך היכא דאינו אלא ספק יום עכור,
 אין בכחו לגרע את החזקה, וככל ספק דאינו
 סותר ואינו עולה וכמשנ"ת.

אך למשנ"ת דאינו אלא ספק ניחא, דודאי לא
 מהני להחזיקו בזיבות.

ויעוין זר"ש (פ"ק דזבים מ"ו בביאור התוספתא)
 שפירש לרבי יוסי, דאף אי זראה צ'
 ציום אחד והפסיק יום אחד וחזר וראה
 שלישית ציום ג' אין מלטרפין, דיום עכור ודאי
 מפסיק, אך היכא דהוי רק ספק יום עכור

בגדר טומאת זב הסותר למפרע

צתוכה לא חייל זה גם על קבלת טומאתה שם תוך, וטבור צבלי חרס עכ"ל, ומצואר דחוקה טומאת היסט מטומאת מגע ואהל, דועמאת היסט הוי טומאת מטעה. וכמו כן לענין מלורע דמטמא צביאה, הנה לענין צית המנוגע איתא צשצעות (יז ג) הנכנס לצית המנוגע דרך אחריו ואפילו כולו חוץ מחוטמו טבור דכתיב והצא אל הצית דרך ציאה אמרה תורה, וצפסחים נתבאר דיתכן דגם צמלורע הצא אל הצית איכא דין דרך ציאה [צגוונא דלא שהה דליכא לעמויי מדין מושבו ואכמ"ל] ומצואר מזה דהטומאה הויא ע"י מטעה ציאה (וע' צחידושי רבינו חיים הלוי פ"ג מציאת מקדש).

והנה צצחים (כט ה) איתא ואם האכל יאכל מצער זכה שלמיו ציום השלישי אמר ר"א כוף אזנך לשמוע צמחש צלאכול מצחו ציום השלישי הכחוצ מדצר או אינו אלל צאוכל מצחו ציום השלישי אמרת אחר שהוכשר יחזור ויפסל, אמר לו רצי עקיבא מלינו צצו וזה ושמרת יום שהן צחזקת עברה וכיון שראו סתרו אף אתה אל תתמה ע"ז שאע"פ שהוכשר יחזור ויפסל, ויעו"ש צתום' דפי' דהיינו צראו צשציעי אחר שטצלו דסותרים, וציאר הגר"ז (כו צס) נתיבות הקודש טע' דאין צציור דאיגלאי דלא הוי יום נקי, אלל הוי דין סתירה למפרע, ולכא"ו היינו דסותר מכאן ולהצא ולמפרע, וכן הוכיחו מסוגין דמצואר דאינו מטמא כלי חרס צהיסט למפרע, ואם הוי איגלאי למפרע ממש אינו מצואר כלל, אלל ע"כ דאינו אלל דין סתירה, ואינו סותר אלל מכאן ולהצא ולמפרע.

בפ"ק דמגילה (ה ז) אין צין מלורע מוסגר למוחלט אלל פריעה ופרימה אין צין טבור מתוך הסגר לטבור מתוך החלט אלל תגלחת ולפרים, וצגמ' הא לענין שילוח וטומאה זה וזה שוין כו' אלל מטעה גצי זצ דכתיב וכצם צגדיו וטבור התם מאי וטבור מעיקרא איכא אלל טבור השתא מלמטמא כלי חרס צהיסט אע"ג דהדר חזי לא מטמא למפרע ה"נ טבור השתא מלמטמא צביאה למפרע, ופירש רש"י אס ראה אחר טצילה צו ציום סתר את הכל ומטמא למפרע משכב ומושצ ואפילו הכי מהניא ליה טצילה מלמטמא כלי חרס צהיסט שהסיט צין טצילה לראיה, ול"צ טוצא גדר הדין צזה, דכיון דטמא למפרע, אמאי אין הצו מטמא כלי חרס צהיסט למפרע, ואין המלורע מטמא צביאה למפרע.

והנה תחילה יש לצאר צמה נשתנו טומאת היסט וטומאת ציאה צמלורע משאר טומאות, ונראה דהנה כתב צחידושי רבינו חיים הלוי (פ"ה מט"מ ה"ה) וז"ל והאומנס דיסוד דין טומאת תוך נראה דבוא רק על קבלת הטומאה של הכלי שיהא דרך תוכו, ולא צעיון שטעם הטומאה תהא צתוכו, וכדחזינו דמיטמאה צהיסט דרך תוכה, ואף על גצ דלא שייך שם כלל שהטומאה צתוכה, אכן כל זה הוא רק צטומאת מעשה, ש"י מעשה ההיסט הוא דנטמאת, צזה הוא דהוי גזירת הכחוצ דחייל שם היסט גם על תוכו, משא"כ צטומאת מגע ואהל שטעם הדצר מטמאתו, צזה י"ל דכל דליתא לטומאה

ומעתה יש לדון לזכר, דכיון דאינו טמא אלא
מכאן ולהבא ולמפרע, לא מהני אלא
לענין עומאת מגע וזהל ולא לענין עומאת
מעשה, דבעומאת מעשה לריך לדון דחייל על
מעשה ההיסט שם "היסט הזב", וכיון
דבשתא אין המעשה בעולם, א"א דיחול עליו
שם למפרע, וכן במלורע בעינן שיחול על
מעשה הביאה שם "ביאת מלורע" וכיון
דבשתא אין המעשה בעולם, א"א דיחול עליו
דין למפרע [וייעוין בחולין (ע ה) דאף למ"ד
דזכור אחר שי"א רבו למפרע הוא קדוש, אך
היינו דוקא באיתיה בעולם, אבל במחתך אבר
אבר ומשליכו לכלבים לא קדיש, ופירש רש"י
דכיון דליתנהו על מה תחול קדושה בשעת
יליאת הרוז ע"ש (וע' קוב"ש ב"ב א' תמא)] משא"כ
לענין עומאת מגע, דבפשוטו אין "מעשה
המגע" מטמא, אלא דהנוגע בעומאת נטמא,
זזה כל דחיילא עומאת על הזב מכאן ולהבא
ולמפרע, חיילא ממילא אף על דברים שנגע
בהן (וע' בס' מחובר לנהור ס"ז משכ"ז באופ"ה).

אלא ד"ז הא דמשמע מפשטות הגמ',
דדוקא כלי חרס אינו מטמא בהיסט, אך
שאר כלים מטמא בהיסט, ויתכן לדון זזה,
דהנה ז"ל הרמב"ם (פ"ח ממטמאי משכב ומושב ה"ג)
אין בכל אבות הטומאות כולן עומאת שאם
תסיע את האדם הטבור או את הכלי הטבור
טמא אותן אלא הזב או חזיריו לזבד וזו היא
הטומאת היחידה בזב שלא מלינו כמותה בכל
התורה שאם הסיט את הטבורין עמאין כו'
מפני שהגדת הזב לאחרים כאילו נגע בהן
עכ"ל, ומשמע לכאורה דגדר היסט הוא כמגע,
ובה דטמא בכלי חרס היינו משום דחשיב
כמגע בזולו, וכמ"ש הרמב"ם (פ"ו מטומאת מת

ה"ג) וז"ל אם היה מוקף למיד פתיל הוא ומה
שצתוכו עהור כמו שנתפרש צתורה שאין
עומאת נכנסת לו אלא מפתחו ובהיסט הזב
שהרי הוא כמי שנגע בכלו עכ"ל, ומקורו
מהתורת כהנים (מלורע פר' צבים פרשה ג ה"ג) מה
תלמוד לומר אשר יגע בו מגע שהוא ככולו הוי
אומר זה היסטו, והוצא בפירוש רש"י (ויקרא
טו יג).

אך לקמן שם (ה"ג) כתב הרמב"ם וז"ל חומר
בהיסט הזב ממגעו שאם נגע בכלי חרס
המוקף למיד פתיל עהור ואם הסיעו עימאתו
עכ"ל, ול"כ ק"ת אמאי חשיב חומר בהיסט
הזב ממגעו, הא זכה"ג הוי כנגע אף צתוכו.

ובפ"ק דנדה (ה ג) איתא ק"ו ומה כלי חרס
המוקף ל"פ הניולו צאהל המת אינו
ניולו צמעת לעת שצנדה [דמטמא בהיסט]
משכבות ומושבות שאין ניולין צאהל המת
אינו דין שאין ניולין צמעת לעת שצנדה,
ותמהו התוס' שם דמאי ק"ו הוא, והרי הא
דכלי חרס אינו ניולו צמעל"ע שצנדה היינו
משום דחשיב כמגע צתוכו, וזכה"ג צאהל
המת נמי טמא.

ויתכן לדון, דהנה שיטת רש"י (שבת פד ג) דכלי
חרס המוקף למיד פתיל אינו מיטמא
אף בהיסט, ומשום דכל שלא צא לכלל מגע לא
צא לכלל משא, והתוס' (שם ובב"ק כה ג) הוכיחו
מדצרי הגמ' צנדה הנ"ל ומדצרי הגמ' צגיטין
(סא ג) לא כן, אלא כלי חרס המוקף ל"פ נטמא
בהיסט, וקושית רש"י דכל שאין צא לכלל מגע
אין צא לכלל משא, תירצו דחשיב צא לכלל מגע
משום דעומד להפתח יעו"ש.

מ"ה) דתנן התם לפסין אירונויות עכוורת צאהל המת ועמאות צמשא הזב, ופירש הרמז"ס הטעם וז"ל והטעם כזך לפי שאין כלי חרס מתעמא צמת ולא צשרן וזולתם אלא מאוירו שנאמר וכל כלי פתוח וכו' וצא צקצלה ככלי חרס הכתוב מדבר, ואמרו דרך פתחו מעמא ואינו מעמא מגבו, חוץ מעומאת הזב בלבד כלומר אם נעמא צמשא הזב, לפי שאין מקום לומר שם מאוירו שהרי שאינו מתעמא צביאת העומאה לתוכו כדי שנאמר דרך פתחו דוקא אלא צנשיאת הזב אותו, ולשון התוספתא אין עומאה לכלי חרס אלא מאוירו ובהסע הזב עכ"ל, ונ' דקדק הגר"ח מדברי הרמז"ס, "לפי שאין מקום לומר שם מאוירו שהרי אינו מתעמא צביאת העומאה לתוכו כדי שנאמר דרך פתחו דוקא אלא צנשיאת הזב אותו", דמשמע להדיא דאין הטעם משום דצכה"ג חשיב כעומאה מתוכו, אלא דלענין עומאת היסט ל"ש כלל להכריח אויר (וישוין ציאה לצ א וצרש"י סס).

והדברים מתאימים עם דברי הרמז"ס צחיצורו הנ"ל, דחשיב ליה כחומר צהיסט מצמגע, הא דכלי חרס המוקף ל"פ נעמא צהיסט אע"ג דאינו נעמא צמגע [וכן עם דברי הגמ' צנדה הנ"ל].

ונראה לדון אולי צדעת הרמז"ס, דאכן כלי חרס המוקף ל"פ לא חשיב צא לכלל מגע, ואעפ"כ נתחדש דמיעמא צהיסט, והך היסט י"ל דלא חשיב כמגע [דכיוון דאינו צא לכלל מגע ממש, אף היסטו לא הוי כמגע] אלא הוי עומאת מעשה, וי"ל דלהכי חשיב חומר צהיסט הזב ממגעו [וע' ציאה (צ א) וצרש"י סס]. וכן מיושצת קושית התוס' צנדה דהא דכלי חרס המוקף למיד פתיל אינו ניזול צמעל"ע צצנדה ונעמא צהיסט, היינו אע"ג דלא חשיב כמגע, וצכה"ג צאמת ניזול צאהל המת. ואם כנים אנו צזה, יש לדון דהא דזב שראה צצציעי אחר עצילה אינו מעמא כלי חרס צהיסט למפרע, היינו דוקא כלי חרס המוקף ל"פ, אם כי הוא סתום צדברי הגמ', ולשון הרמז"ס (פ"ה ממטמאי משכב ומושצ ה"ט) ו"כל" כלי חרס שהסיטו עד שלא ראו עהור, נראה לכאוי דאתי לאפקוי דכל כלי חרס שהסיטו עהור, ואף כשאינו מוקף למיד פתיל, ול"ע צכ"ז.

שוב ראייתי (צס' טווצ משה עמי' תקנ"ג) נד' מהגר"מ בלוי צשס הגר"ח זל"ל, דדן לומר דעת הרמז"ס דהא דכלי חרס מוקף ל"פ מיעמא צהיסט אינו משום דהוי כמסיט את תוכו, אלא הוי מדינתא, דליכא הצלת ל"פ על היסט, ולמד כן מדברי הרמז"ס צפיה"מ (פ"ב דעדות